

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตราที่ 6 บัญญัติว่า การจัดการศึกษา ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคน ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2547, 5) การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน อีกทั้งส่งผลเกื้อกูลต่อการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้านของประเทศ เช่นเดียวกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ที่มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, 4)

คุณภาพของการศึกษา ซึ่งขึ้นอยู่กับคุณภาพของครูผู้สอนเป็นสำคัญ ดังที่ โกวิท ประवालพฤกษ์ (ม.ป.ป., 58) กล่าวว่า ความสามารถของครูเป็นตัวแปรสำคัญที่นำไปทำนายหรือ คาดหวังคุณภาพของผู้เรียนได้โดยตรง ครูที่มีคุณภาพสูงย่อมชำนาญในการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนลงมือทำ อันนำไปสู่ผลการเรียนรู้ที่แท้จริง แต่ถ้าครูมีคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์ เป็นเพียงแค่ผู้บอกความรู้ ผู้เรียนก็เกิดแค่ความรู้ ความจำ มีนิสัยในการท่องจำ คอยฟังการบอกของครู ตัดสินใจเองไม่เป็น นำไปสู่คุณภาพประชากรที่ไม่เป็นผู้ผลิตผลงาน การเพิ่มพูนคุณภาพครู จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งเป็นผลผลิตของการศึกษา การพัฒนาบุคลากรจึงเป็นภารกิจที่สำคัญขององค์กรหรือหน่วยงานที่บุคลากรทุกระดับใน หน่วยงานต้องเกี่ยวข้อง องค์กรหรือหน่วยงานจะเจริญก้าวหน้ามากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ ความสามารถของบุคลากร ความสามารถของบุคลากรจะเกิดขึ้นและคงอยู่ได้ขึ้นอยู่กับพัฒนา บุคลากรที่ต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของพงศธร พิทักษ์กำพล (2540, 7) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารระดับสูงย่อมรู้ว่าการพัฒนาบุคลากรเป็นสิ่งจำเป็น ไม่ใช่เรื่องลึกลับ ซับซ้อนแต่อย่างใด ในการมองเห็นความสำคัญของการพัฒนาบุคลากร แต่ก็แปลกที่ผู้บริหาร จำนวนมากมองข้าม ไม่ค่อยให้ความสำคัญ มีโครงการพัฒนา

บุคลากรก็เพียงเพื่อแสดงว่าได้ทำแล้วเท่านั้น แต่ที่จริงแล้วการพัฒนาบุคลากรมีความสำคัญอย่างยิ่งคือ ช่วยให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้บุคลากรเกิดทัศนคติที่ดีต่อหน่วยงานและผู้บริหาร ทำให้เกิดความสามัคคี ทำให้บุคลากรเห็นว่าตนมีความสำคัญต่อหน่วยงาน กระตุ้นให้มีความตั้งใจปฏิบัติงาน ลดปัญหาขัดแย้งในหน่วยงาน ทำให้บุคลากรรู้จักมองตนเอง รู้จักครองตน ใช้ชีวิตที่เหมาะสมและมีความสุข สร้างชื่อเสียงแก่หน่วยงาน ประชาชนที่มารับบริการยอมรับศรัทธาหน่วยงานที่มั่นคงและมีคุณภาพ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้อยู่ได้บังคับบัญชา (<http://203.146.206.128/Webtcs/>) โดยให้เหตุผลว่า โดยที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 มาตรา 79 บัญญัติให้ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อยู่ได้บังคับบัญชา และมีหน้าที่พัฒนาผู้อยู่ได้บังคับบัญชา เพื่อให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดี คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ที่เหมาะสม ในอันที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและความก้าวหน้าแก่ราชการ และผู้บังคับบัญชาทุกคน ทุกระดับมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้อยู่ได้บังคับบัญชาทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และได้มาตรฐานถือว่าการปฏิบัติงานและการเรียนรู้เป็นเรื่องเดียวกันจำเป็นต้องพัฒนาตลอดเวลา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนมีหน้าที่ต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ให้ก้าวหน้าต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการและด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง และให้ผู้บังคับบัญชานำผลการพัฒนาไปใช้เป็นส่วนสำคัญในการพิจารณาประเมินการบริหารทรัพยากรบุคคล เช่น การเลื่อนขั้นเงินเดือน การเปลี่ยนตำแหน่งหรือสายงาน การเลื่อนวิทยฐานะ การยกย่องเชิดชูเกียรติ เป็นต้น

การพัฒนาสมรรถนะของครูเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะ ทัศนคติ ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บุคลากรได้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุขในการทำงาน จัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิผล ก้าวทันยุคข้อมูลข่าวสาร การเปลี่ยนแปลงทางวิชาการและเทคโนโลยี วิธีการที่จะพัฒนา ให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่ง กระบวนการมีส่วนร่วมแบบ AIC เป็นวิธีการที่เหมาะสมวิธีหนึ่ง ในการรวมพลังสร้างอนาคต เป็นการสร้างพลังร่วมในการทำงานร่วมกันของคนหลายฝ่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพและจะเกิดประสิทธิผลเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นกระบวนการ ที่ช่วยในการดึงพลังสร้างสรรค์ที่มีอยู่แล้วในกลุ่ม/องค์กร/หน่วยงาน/ตัวบุคคล ฯลฯ ซึ่งต้องการรวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันด้วยการยึดหลักของ ความเมตตา ซึ่งถือว่าเป็น ธรรมะอย่างสูง เพราะคนที่จะมี หรือ ให้ความรักความเมตตาคนอื่น ได้ นั่น ต้องรับฟังคนอื่นด้วยความอดทน ยอมรับความ

คิดเห็นที่แตกต่างกับตน เพราะฉะนั้น ตัว A (เอ) จะทำให้เกิดพลังแห่งความคิด ถ้าใครมีมาก หรือฝึกได้ถึงขั้นจะถือได้ว่าเป็นผู้ที่บรรลุ การพัฒนาทางจิตวิญญาณ (Spiritual Development) และคนๆ นั้นจะมีความสุขมาก ซึ่งเมื่อคนที่เข้ามาร่วมกันทำกิจกรรมโดยมีความรักความเมตตาต่อกันแล้ว ก็ จะเกิดการเรียนรู้ร่วมกันจากการทำงานด้วยกัน ซึ่งก็คือ ตัว I (ไอ) จะทำให้เกิดพลังร่วมของสติปัญญา เพราะเกิดการเรียนรู้ร่วมกันจากการปฏิบัติอย่างแท้จริง (Interactive Learning Through Action) ซึ่งกระบวนการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมที่จะก่อให้เกิดความยั่งยืนได้นั้น ต้องการการเรียนรู้ร่วมกันของคนที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งจะทำให้ทุกคนตระหนักในความรับผิดชอบ และ ควบคุมตนเอง ซึ่งก็คือ ตัว C (ซี) ไปสู่การกระทำที่เป็นความต้องการร่วมกัน นั่นเอง (ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม <http://gotoknow.org/blog/pai boon>)

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะดำเนินการพัฒนาสมรรถนะของครูโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมแบบ AIC ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีประโยชน์และเหมาะสมกับการพัฒนาบุคลากรใน ครั้งนี้ เนื่องจากโรงเรียนวัดโคกทราย เป็นโรงเรียนขนาดเล็กมีครูไม่มาก เพื่อให้ครูสามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานในวิชาชีพ พัฒนาตนเอง ให้มีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป

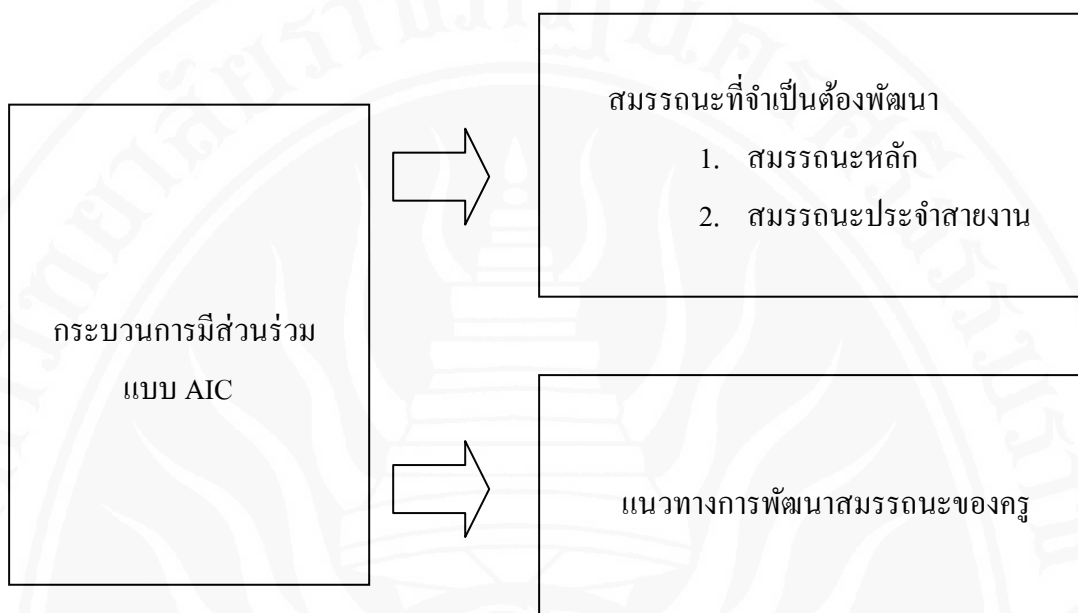
วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การพัฒนาสมรรถนะของครูโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมแบบ AIC โรงเรียนวัดโคกทราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะที่จำเป็นต้องพัฒนาของครูโรงเรียนวัดโคกทราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมแบบ AIC โรงเรียนวัดโคกทราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

กรอบแนวคิดในการศึกษา

หลังจากได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยละเอียดแล้ว จึงได้กำหนดกรอบการพัฒนาสมรรถนะของครูโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมแบบ AIC โรงเรียนวัดโคกทราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ดังนี้



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

ที่มา: ผู้วิจัย

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้มุ่งศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมแบบ AIC โรงเรียนวัดโลกทราง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูในโรงเรียนวัดโลกทราง ตำบลนางหลง อำเภอชะอวด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ที่ปฏิบัติการสอนในปีการศึกษา 2552 จำนวน 6 คน

เนื้อหา สมรรถนะของครูที่สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนด ซึ่งประกอบด้วย

สมรรถนะหลัก 5 สมรรถนะ คือ

1. สมรรถนะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน
2. สมรรถนะการบริการที่ดี
3. สมรรถนะการพัฒนาตนเอง
4. สมรรถนะการทำงานเป็นทีม
5. สมรรถนะจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู

สมรรถนะประจำสายงาน 6 สมรรถนะ คือ

1. สมรรถนะการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
 2. สมรรถนะการพัฒนาผู้เรียน
 3. สมรรถนะการบริหารจัดการชั้นเรียน
 4. สมรรถนะการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน
 5. สมรรถนะภาวะผู้นำครู
 6. สมรรถนะการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้
- ระยะเวลาที่ศึกษา คือ ปีการศึกษา 2552

นิยามศัพท์เฉพาะ

สมรรถนะของครู หมายถึง สมรรถนะที่สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนด ซึ่งประกอบด้วย สมรรถนะหลัก 5 สมรรถนะและสมรรถนะประจำสายงาน 6 สมรรถนะ

สมรรถนะหลัก 5 สมรรถนะ

1. สมรรถนะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน
 - 1.1. วิเคราะห์ภารกิจงานเพื่อวางแผนการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ
 - 1.2. กำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานทุกภาคเรียน
 - 1.3. กำหนดแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นขั้นตอน
 - 1.4. ใฝ่เรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้
 - 1.5. ริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้
 - 1.6. แสวงหาความรู้ที่เกี่ยวกับวิชาชีพใหม่ ๆ เพื่อการพัฒนาตนเอง
 - 1.7. ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง
 - 1.8. ใช้ผลการประเมินการปฏิบัติงานมาใช้ปรับปรุง/พัฒนา การทำงานให้ดียิ่งขึ้น
 - 1.9. พัฒนาการปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และ

ชุมชน

2. สมรรถนะการบริการที่ดี
 - 2.1. ให้บริการด้วยความยิ้มแย้ม เอาใจใส่ เห็นอกเห็นใจผู้มารับบริการ
 - 2.2. ให้บริการอย่างรวดเร็ว ทันใจ ไม่ล่าช้า
 - 2.3. ให้บริการอย่างมีความเคารพยกย่อง อ่อนน้อมให้เกิดดีผู้รับบริการ
 - 2.4. ให้บริการด้วยความมุ่งมั่น ตั้งใจและเต็มอกเต็มใจ

- 2.5. ช่วยแก้ปัญหาให้กับนักเรียน และผู้ปกครองหรือผู้มาขอรับบริการ
- 2.6. ให้บริการโดยยึดความต้องการของผู้รับบริการเป็นหลัก
- 2.7. ให้บริการเกินความคาดหวัง แม้ต้องใช้เวลา หรือความพยายามอย่างมาก

3. สมรรถนะการพัฒนาดตนเอง

หลากหลาย

- 3.1. ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ มุ่งมั่นและแสวงหาโอกาสพัฒนาดตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย
- 3.2. วิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง
- 3.3. ศึกษา ค้นคว้าหาองค์ความรู้ใหม่ ๆ ทางวิชาการเพื่อพัฒนาดตนเอง และวิชาชีพ
- 3.4. แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นเพื่อการพัฒนาดตนเองทุกครั้งที่มีโอกาส
- 3.5. เข้าร่วมการอบรมเพื่อพัฒนาดตนเองจากหน่วยงานต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง
- 3.6. ให้คำปรึกษา แนะนำ นิเทศ และถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ทางวิชาชีพแก่

ผู้อื่น

- 3.7. มีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาดตนเองทั้งในและนอกระบบการศึกษา

4. สมรรถนะการทำงานเป็นทีม

ภายในและภายนอก สถานศึกษา และในทุกสถานการณ์

- 4.1. สร้างสัมพันธภาพที่ดีในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- 4.2. ทำงานร่วมกับผู้อื่นตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- 4.3. ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานเพื่อสู่เป้าหมายความสำเร็จร่วมกัน
- 4.4. ให้เกียรติ ยกย่องชมเชย ให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงานในโอกาสที่เหมาะสม
- 4.5. มีทักษะในการทำงานร่วมกับบุคคล/กลุ่มบุคคล ได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้ง
- 4.6. แสดงบทบาทผู้นำหรือผู้ตามในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เหมาะสมในทุกโอกาส
- 4.7. แลกเปลี่ยน/รับฟังความคิดเห็นและประสบการณ์ภายในทีมงาน
- 4.8. ร่วมกับเพื่อนร่วมงานในการสร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีมให้เกิดขึ้นใน

สถานศึกษา

5. สมรรถนะจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู

- 5.1. ยึดมั่นในอุดมการณ์ของวิชาชีพ ปกป้องเกียรติและศักดิ์ศรีของวิชาชีพ
- 5.2. เสียสละ อุทิศตนเพื่อประโยชน์ต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ
- 5.3. ยกย่อง ชื่นชมบุคคลที่ประสบความสำเร็จในวิชาชีพ
- 5.4. ซื่อสัตย์ต่อตนเอง ตรงต่อเวลา วางแผนการใช้จ่ายและใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด
- 5.5. ปฏิบัติตนตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และขนบธรรมเนียมประเพณี

5.6. ปฏิบัติตนและดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้เหมาะสมกับสถานะของตน

5.7. รักษาสิทธิประโยชน์ของตนเอง และไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น

5.8. เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือ และไม่เบียดเบียนผู้อื่น

5.9. มีความเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้เรียน เพื่อนร่วมงานและผู้รับบริการ

5.10. ปฏิบัติตนตามหลักการครองตน ครองคน ครองงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จ

สมรรถนะประจำสายงาน 6 สมรรถนะ

1. สมรรถนะการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

1.1. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับวัย ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน

1.2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมและการประเมินผลการเรียนรู้

1.3. ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

1.4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียน

1.5. ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยความสุข และพัฒนาเต็มศักยภาพ

1.6. ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้

1.7. ใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีหลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้

1.8. ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อ/นวัตกรรมที่ใช้ในการเรียนรู้

1.9. ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้

1.10. สร้างและนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม

1.11. วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง

1.12. นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้

2. สมรรถนะการพัฒนาผู้เรียน

2.1. สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน

2.2. จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรม

2.3. จัดทำโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน

2.4. จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านการดูแลตนเอง มีทักษะในการเรียนรู้ การทำงาน การอยู่ร่วมกันในสังคม และรู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลง

2.5. สอดแทรกความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทยให้แก่ผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้

2.6. จัดทำโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทย

2.7. ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในดูแลช่วยเหลือนักเรียนรายบุคคล

2.8. นำข้อมูลนักเรียนไปใช้ช่วยเหลือ/พัฒนาผู้เรียนทั้งด้าน การเรียนรู้และปรับพฤติกรรมเป็นรายบุคคล

2.9. จัดกิจกรรมเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหา และส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้แก่นักเรียนอย่างทั่วถึง

2.10. ส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสมกับค่านิยมที่พึงงาม

2.11. ดูแลผู้เรียนทุกคนอย่างทั่วถึง ทันเหตุการณ์

3. สมรรถนะการบริหารจัดการชั้นเรียน

3.1. จัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

3.2. ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้เรียน

3.3. ตรวจสอบสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียนให้พร้อมใช้และปลอดภัย

3.4. จัดทำข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคลและเอกสารประจำชั้นเรียนครบถ้วน เป็นปัจจุบัน

3.5. นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ

3.6. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎ กติกา ข้อตกลงในชั้นเรียน

3.7. แก้ปัญหา/พัฒนานักเรียนด้านระเบียบวินัยโดยการสร้างวินัยเชิงบวกในชั้นเรียน

3.8. ประเมินการกำกับดูแลชั้นเรียน และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา

4. สมรรถนะการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

4.1. สำรวจปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อวางแผนการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

4.2. วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหาระบุสภาพปัจจุบัน

4.3. รวบรวม จำแนกและจัดกลุ่มของสภาพปัญหา แนวคิดทฤษฎีและวิธีการแก้ไข ปัญหาเพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้

4.4. มีการประมวลผลหรือสรุปข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไข ปัญหาในชั้นเรียนโดยใช้ข้อมูลรอบด้าน

4.5. มีการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย อุปสรรคและ โอกาสความสำเร็จของการวิจัยเพื่อ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน

4.6. จัดทำแผนการวิจัย และดำเนินกระบวนการวิจัย อย่างเป็นระบบตามแผน ดำเนินการวิจัยที่กำหนดไว้

4.7. ตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของผลการวิจัยอย่างเป็นระบบ

4.8. มีการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในกรณีศึกษาอื่นๆ ที่มีบริบทของปัญหาที่ คล้ายคลึงกัน

5. สมรรถนะภาวะผู้นำครู

5.1. เห็นคุณค่า ให้ความสำคัญในความคิดเห็นหรือผลงาน และให้เกียรติแก่ผู้อื่น

5.2. กระตุ้นจูงใจ ปรับเปลี่ยนความคิดและการกระทำของผู้อื่นให้มีความผูกพันและ มุ่งมั่นต่อเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน

5.3. มีปฏิสัมพันธ์ในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์กับผู้อื่นโดยมุ่งเน้นการเรียนรู้ และ การพัฒนาวิชาชีพ

5.4. มีทักษะการฟัง การพูด และการตั้งคำถามเปิดใจกว้าง ยืดหยุ่น ยอมรับทัศนคติที่ หลากหลายของผู้อื่น เพื่อเป็นแนวทางใหม่ๆ ในการปฏิบัติงาน

5.5. ให้ความสนใจต่อสถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นปัจจุบันโดยมีการวางแผนอย่างมี วิสัยทัศน์ซึ่งเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียน

5.6. ริเริ่มการปฏิบัติที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนานวัตกรรม

5.7. กระตุ้นผู้อื่นให้มีการเรียนรู้ และความร่วมมือกันในวงกว้างเพื่อพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษา และวิชาชีพ

5.8. ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นภายใต้ระบบ/ขั้นตอนที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้

5.9. สนับสนุนความคิดริเริ่มซึ่งเกิดจากการพิจารณาไตร่ตรองของเพื่อนร่วมงาน และ มีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรมต่างๆ

5.10. ใช้เทคนิควิธีการหลากหลายในการตรวจสอบประเมินการปฏิบัติงานของตนเอง และผลการดำเนินงานสถานศึกษา

5.11. กำหนดเป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่ทำทายความสามารถของตนเองตามสภาพจริงและปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จได้

5.12. ยอมรับข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับความคาดหวังด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนจากผู้ปกครอง

6. สมรรถนะการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้

6.1. มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและชุมชนในการติดต่อสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้

6.2. ประสานงานกับผู้ปกครองและชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา

6.3. เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับ ชั้นเรียน

6.4. เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

6.5. สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้

6.6. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ประชาชนชาวบ้านหรือภูมิปัญญาในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม

6.7. มีการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการศึกษา

6.8. มีการเสนอผลการจัดการเรียนรู้ต่อฝ่ายต่าง ๆ ของชุมชนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแก้ไขปัญหาาร่วมกันในทุกภาคเรียน

การพัฒนาสมรรถนะของครู หมายถึง การเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ มีทักษะ ประสิทธิภาพและ ทศนคติที่ดีในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บุคลากรได้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุขในการทำงาน จัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิผล ก้าวทันยุคข้อมูลข่าวสาร การเปลี่ยนแปลงทางวิชาการและเทคโนโลยี

กระบวนการมีส่วนร่วมแบบ AIC หมายถึง การประชุมที่มีวิธีการและขั้นตอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์เพื่อรวมพลังความคิดอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดวิสัยทัศน์ร่วมกัน หรืออุดมการณ์ร่วมกัน กำหนดวิธีการที่สำคัญร่วมกัน

โดยมีเป้าหมายที่จะทำให้บรรลुวิสัยทัศน์ร่วม แล้วนำวิธีการที่สำคัญไปกำหนดเป็นแผนปฏิบัติการ โดยร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันตรวจสอบและร่วมกันปรับปรุง ซึ่งประกอบด้วยการดำเนินการหลักๆ 3 ชั้น คือ

- | | | | |
|-----------|------------------|-----|---|
| ชั้นที่ 1 | A = Appreciation | คือ | การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รับฟังเหตุผล นำผู้ข้อสรุปร่วมกันและสร้างวิสัยทัศน์ร่วม |
| ชั้นที่ 2 | I = Influence | คือ | การนำความคิดสร้างสรรค์มากำหนดวิธีการ |
| ชั้นที่ 3 | C = Control | คือ | การนำ “วิธีการสำคัญ” มากำหนดเป็น “แผนปฏิบัติการ” (Action Plan) |

ครูโรงเรียนวัดโลกทราง หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนในปีการศึกษา 2552
โรงเรียนวัดโลกทราง อำเภอชะอวด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการพัฒนาสมรรถนะของครูโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมแบบ AIC โรงเรียนวัดโลกทราง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 มีดังนี้

1. ทำให้ทราบสมรรถนะที่จำเป็นต้องพัฒนาของครู โรงเรียนวัดโลกทราง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3
2. ได้แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมแบบ AIC โรงเรียนวัดโลกทราง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3
3. โรงเรียนมีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น
4. เป็นแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมแบบ AIC ของโรงเรียนอื่นๆ